

Case-esimerkki: Vuorokausikalenteri tukemassa itsenäistä arkea

Lähtötilanne

Tuetussa asumisessa asuvalla miehellä oli haasteita muistamisessa, ajan hallinnassa ja toiminnan ohjauksessa. Hän ei tunnistanut kellonaikoja, minkä vuoksi ohjaajat soittivat ja muistuttivat häntä arjen toiminnoista. Tukea tarvittiin erityisesti lääkkeenottoon, ruokailuun ja päivärytmin ylläpitämiseen. Tuen tarve tunnistettiin asiakkaan ja oman ohjaajan yhteisessä arjen tarkastelussa. Oman ohjaajan aktiivinen osallistuminen loi perustan koko käyttöönottoprosessille.

1. Asiakasymmärryksen rakentaminen

Asiakas ja oma ohjaaja tarkastelivat yhdessä asiakkaan arkea, vahvuuksia ja tilanteita, joissa tukea tarvittiin. Tarkastelussa tunnistettiin muistamiseen ja toiminnanohjaukseen liittyvät haasteet sekä niiden vaikutukset asiakkaan itsenäiseen arkeen. Ymmärrys rakentui yhteistyössä asiakkaan kanssa eikä pelkästään ammattilaisen tekemien havaintojen perusteella.

2. Tarpeiden ja tavoitteiden määrittely

Keskeisiksi tarpeiksi määriteltiin:

- arjen jäsentäminen
- ajan hallinnan tukeminen
- arjen toimintojen muistaminen
- asiakkaan itsenäisyyden vahvistaminen.

Tavoitteeksi asetettiin, että asiakas pystyisi huolehtimaan aiempaa itsenäisemmin lääkkeenotosta, ruokailusta ja päivärtymistä. Oman ohjaajan tehtävänä oli auttaa asiakasta sanottamaan tarpeitaan ja muuttaa arjen havainnot konkreettisiksi tavoitteiksi.

3. Ratkaisun valinta

Sopivaa ratkaisua etsittiin Satakunnan hyvinvointialueen hyvinvointiteknologialainaamo Funteeraamosta. Ratkaisuksi valittiin **Cary Base -vuorokausikalenteri**.

Valinta tehtiin yhdessä:

- asiakas arvioi ratkaisun ymmärrettävyyttä ja mielekkyyttä
- oma ohjaaja arvioi sen soveltuvuutta asiakkaan arkeen
- ratkaisua verrattiin yhdessä määriteltuihin tarpeisiin ja tavoitteisiin

Oman ohjaajan osallistuminen oli tärkeää, jotta valittu teknologia vastasi asiakkaan todellisiin arjen tilanteisiin eikä jäänyt niistä irralliseksi.

4. Pilotointi ja yksilöllinen räätälöinti

Vuorokausikalenteri otettiin käyttöön arjen pilotointina. Asiakas osallistui aktiivisesti ratkaisun suunnitteluun:

- suunnitteli viikko-ohjelman yhdessä oman ohjaajan kanssa
- valitsi muistutuksissa käytettävät kuvat
- muokkasi muistutuksia ja sisältöjä käyttökokemusten perusteella

Oma ohjaaja tuki käyttöä päivittäin ja auttoi liittämään kalenterin osaksi asiakkaan tuttuja rutiineja. Hänen roolinsa ei ollut vain opastaa laitteen käytössä, vaan mahdollistaa uuden toimintatavan juurtuminen arkeen.

5. Arviointi ja vakiinnuttaminen

Käytön aikana havaittiin konkreettisia hyötyjä:

- lääkkeet tulivat otetuiksi oikeaan aikaan
- ruokailurytmi säännöllistyi
- päivärytmi selkiytyi
- ohjaajien muistutussoittojen ja muun ohjauksen tarve väheni
- asiakkaan itsenäisyys vahvistui

Hyödyt eivät syntyneet pelkästään teknologiasta. Keskeistä oli omaohjaajan pitkäjänteinen ja systemaattinen tuki asiakasymmärryksen rakentamisesta aina käytön arviointiin ja vakiinnuttamiseen asti.

Käyttöönotossa tunnistettu haaste

Teknologian hankintaprosessi koettiin hitaaksi ja epäselväksi. Tilanne eteni, kun oma ohjaaja otti aktiivisesti yhteyttä asiantuntijaan ja selvitti käytännön etenemisvaihtoehdot.

Kokemus osoitti, että onnistunut käyttöönotto edellyttää:

- selkeitä vastuita
- sitoutunutta henkilöstöä
- sujuvaa yhteistyötä eri toimijoiden välillä
- helposti saavutettavaa asiantuntijatukea

Case-esimerkin keskeinen oppi

Teknologian onnistunut käyttöönotto ei perustu pelkkään välineeseen, vaan asiakkaan, oman ohjaajan ja asiantuntijoiden yhteiseen prosessiin. Oman ohjaajan tulee sitoutua prosessiin alusta lähtien: asiakkaan tarpeiden tunnistamiseen, ratkaisun valintaan, yksilölliseen räätälöintiin, arjen kokeiluun ja vaikutusten arviointiin. Ilman asiakkaan yksilöllisten tarpeiden huomioimista ja henkilöstön sitoutumista teknologia voi jäädä irralliseksi välineeksi, joka ei aidosti tue arkea.

Kun asiakas osallistuu ratkaisun suunnitteluun ja oma ohjaaja tukee käyttöä johdonmukaisesti:

- teknologia kiinnittyy asiakkaan arkeen
- asiakkaan motivaatio ja osallisuus vahvistuvat
- hyödyt näkyvät konkreettisesti arjen sujuvuutena ja lisääntyneenä itsenäisyytenä.